

open source

Korporacijska Linux distribucija

Sun ili Java

Sun tvrdi kako je napravio Linux distribuciju koja može sasvim ravnopravno konkurirati Microsoftovim Windowsima i koja će istisnuti dio njihovog tržišta. Iako je izjava pretenciozna, spomenuti proizvod je svakako kvalitetan, prilagođen ciljanom korporativnom tržištu

Piše: Ivan Capan

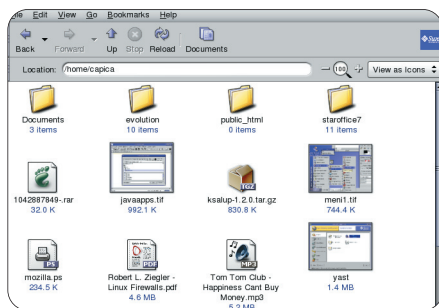
Java Desktop System (dalje: JDS) nova je Linux distribucija Sun Microsystemsa. Njenom objavom je Sun - inače snažan igrač na polju servera i Solaris Unixa - čvrsto naumio zauzeti velik dio *desktop* tržišta, upravo onog na kojem trenutno dominiraju Microsoftovi Windowsi. Iako je to zaista smion zadatak, znajući veličinu tvrtke Sun, njene dosadašnje projekte i oslanjanje na *open source* razvoj, to bi im u izvjesnoj mjeri čak moglo i uspjeti. Sustav je baziran na SuSE Linuxu, tako da su razvojni početni troškovi manji, a pozornost se može posvetiti detaljima. Njihova ciljana publika nisu kućni korisnici već korporacije, s tisućama korisničkih računala, kojima je najvažnija snažna podrška distributera i što kraći period privikavanja zaposlenika na novu okolinu. No, JDS se probija i u najšire slojeve. Najveći američki lanac robnih kuća Wal-Mart na svojim policama je počeo prodavati jeftina računala s instaliranim JDS-om.

Java ili marketing?

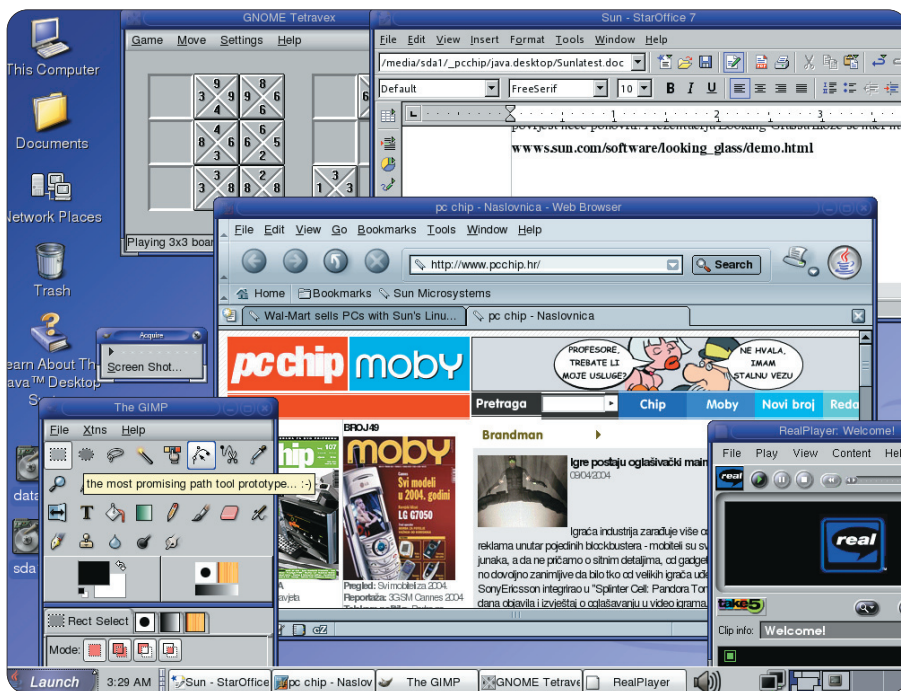
Sustav u svom imenu sadrži riječ "Java" ne zbog toga što je sam po sebi napisan u Javi, nego iz posve marketinških razloga. Sun želi stvoriti što snažniji *brand* kako bi se Java bolje prodavala. Naime, korištenje Java tehnologija u mobilnim uređajima se naplaćuje, pa je i to Sunov izvor prihoda. Čak i puko stavljanje logotipa na te uređaje smanjuje cijenu licence, u svrhu reklame. Inicijalna namjena Jave kao programskog jezika bila je stavljanje u inteligentne televizijske uređaje, no do danas je definitivno prerasla početne okvire.

Microsoft kupio Sun

Od trenutka izlaska JDS-a štošta se promijenilo u politici tvrtke. Da smo ovaj tekst pisali tek koji mjesec ranije, svakako bi zvučao drugačije. Vjerojatno bismo isticali Sun kao dostojnog protivnika Microsoftu, kao tvrtku koja ima dovoljno resursa (novaca) suprotstaviti mu se na sudu i dovoljno znanja izazvati ga na *desktopu*.

▲ Preglednik datoteka Nautilus prepoznaje o kojim se datotekama radi, pa može prikazati i umanjeni pregled slike

Uostalom oni su (uz Real i Apple) zaslužni za dobivenu sudsku presudu na sudu Europske unije, a tu su i stalno aktualne prepirke oko Jave i njene integracije u Windowsu.

Međutim, tužna je istina da svatko ima svoju cijenu, a Sunovu smo nedavno doznali. Sun i Microsoft su početkom travnja potpisali ugovor o suradnji - uz lagani financijski poticaj od skoro dvije milijarde dolara na Sunov račun - po kojem će se obje strane truditi kako bi njihovi proizvodi što bolje surađivali. Sun će zauzvrat odustati od patentnih i antitrustovskih tužbi. Ono što se ne može pročitati iz objave za tisak, može se tumačiti kao Sunovo povlačenje iz rivalstva i prepuštanje *desktopa* Microsoftu. Time će MS izgubiti snažnog neprijatelja i dobiti saveznika u borbi protiv *open source* softvera.

Sun i Linux

Zvuči paradoksalno, ali Sun gubi velik dio tržišta upravo prodorom Linuxa na srednje i velike servere, kojeg pak guraju ostali proizvođači (hp, IBM...). Teško je zapravo procijeniti točan stav tvrtke prema Linuxu, budući da ga oni ne mogu ili ne žele jasno definirati. U govorima Sunovog CEO-a, Scotta McNealyja, često se pojavljuju proturječne informacije. U jednom ga hvali, navodeći snagu *open source* pokreta, u drugom pak tvrdi kako Linux još nije spreman ni za *desktop* ni za *enterprise* sustave, gdje bi - po njemu - trebao dominirati njihov Solaris Unix. No zatim

objave *desktop* verziju Linuxa, temu ovog teksta. Ako ništa drugo, nepredvidljivi su i za korisnike i za konkurenciju.

Nedavno otpuštanje 3300 radnika i restrukturiranje poslovanja pokazuju da situacija u Sunu nije baš blistava. Ipak, ova će mu financijska injekcija pomoći, a kako će odmoći drugima, vidjet ćemo. Nadajmo se da će nastaviti rad na StarOfficeu, iz kojeg se razvija i OpenOffice.org. Ako se ipak pokaže da odustaju od *desktopa* - što još dosad nije otvoreno rečeno - SO više neće imati smisla i ugasiće se, što bi moglo samo dodatno učvrstiti poziciju Microsoftovog Officea.

Iskreno se nadamo da neće odustati ni od razvoja Jave, budući da bi to napravilo ogromnu štetu kako tvrtkama, tako i krajnjim korisnicima. Budući da Microsoft svim silama trudi progurati DotNET kao njenu zamjenu, možda se i to nalazi u nekoj tajnoj stavki ugovora.

Neprijatelji Open Sourcea?

Nije to Sunu jedina crna mrlja u povijesti. Nedavno se otkrilo kako je on jedan (jedini?) tajni partner SCO-a. Od njih je kupljeno pravo korištenja operacijskog sustava Unix da bi Sun neopterećen licencama mogao prodavati Solaris. Kako je SCO trenutno glavni katalizator svih negativnih emocija Linux zajednice, Sun se našao u škakljivoj situaciji, u jednom trenutku skoro i pred bojkotom. Moguće je da su tim